

Největší výzkumný projekt v dějinách ČR má svůj základní kámen

Česká republika vstupuje na dráhu laserové velmoci

9. října 2012

Projekt nejintenzivnějšího laseru světa pro uživatelský výzkum ELI Beamlines vstoupil do další fáze. Na staveništi v Dolních Břežanech nedaleko Prahy se dnes za účasti předsedy vlády Petra Nečase, ministra školství Petra Fialy, předsedy Akademie věd Jiřího Drahoše a pražského světícího biskupa Václava Malého uskutečnilo slavnostní poklepání základního kamene budoucí stavby, v níž nalezneme sídlo největší vědecký projekt v dějinách České republiky.

„ELI Beamlines umožní další zapojení české vědy do mezinárodního prostředí a vytváří pro náš fyzikální výzkum obrovskou příležitost k růstu. Vidím to jako jedinečnou šanci,“ konstatoval premiér Petr Nečas, sám vzděláním plazmový fyzik. Podobně význam laserového centra zhodnotil i ministr školství, mládeže a tělovýchovy Petr Fiala, kterému se za několik málo měsíců podařilo i díky bezproblémové spolupráci s vedením ELI Beamlines vyřešit dílčí problémy, jež postup projektu brzdily během působení jeho předchůdce.

„Ještě před několika týdny se objevovaly poplašné zvěsti, že realizace ELI je vážně ohrožena. Někde jsem se dokonce dočetl, že místo aby se stavělo, tak tady pořád stojí starý kravín. Ale jak vidíte, ono se staví, a to poměrně rychle,“ zdůraznil výkonný ředitel ELI Beamlines Vlastimil Růžička. Připomněl také, že centrum ELI Beamlines bude svými parametry světově unikátní a že na přípravné fázi projektu Extreme Light Infrastructure (kromě ELI Beamlines má mít ještě maďarskou a rumunskou část) se aktivně podílelo 40 výzkumných institucí ze 13 evropských zemí. Na dnešním ceremoniálu ostatně nechyběly např. velvyslankyně Velké Británie Sian MacLeod a rumunská ambasadorka Daniela Gitman.

Lasery ELI budou jedinečné jednak co do intenzity pulsů, jednak tím, že v budově ELI Beamlines má být instalováno hned několik laserových systémů různých typů. Díky jejich synchronizaci výrazně vzroste škála experimentálních možností, a to nejen pro fyziku, ale i biologii, lékařství nebo materiálové vědy. ELI Beamlines také ve spolupráci s univerzitami a předními vědci ze zahraničí i z ČR se zkušenostmi ze špičkových výzkumných infrastruktur ve světě (jichž v týmu neustále přibývá), nabídne špičkové postgraduální vzdělávání studentům přírodních a technických oborů.

Přítomnost premiéra a ministra školství na dnešním ceremoniálu je signálem, že nejambicióznější výzkumný projekt v naší historii (6,8 miliard korun pochází z 85% z prostředků EU, 15% zajistí český stát) se i nadále těší maximální politické podpoře. Přítomnost předsedy Akademie věd ČR Jiřího Drahoše a ředitele Fyzikálního ústavu AV ČR Jana Řídkého zase symbolizuje pět let intenzivní práce, které obě instituce odvedly, aby Česká republika prostřednictvím ELI Beamlines mohla vstoupit mezi laserové velmoci.